

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

STUDIE A KRÁTKÉ CLÁNKY

PŘEHLED VÝZKUMŮ 46

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

130115280

PŘEDNÍ ZPRÁVA
NA STARÉM MĚSTĚ V LITOMĚŘI A MĚSTĚ PRAHA
K ASPEKTŮM VÝZKUMŮ MĚST LITOMĚŘI

PŘEDNÍ
VÝZKUM

VÝZKUM
VÝZKUM

93 95458

BRNO 2005

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Rudolf Procházka,
Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-71-0

Copyright © 2005 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Gloria Rosice

Pokyny pro autory na internetové stránce <http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>
Instructions to authors on internet pages

STŘEDOVĚK A NOVOVĚK

MIDDLE AGES

MITTELALTER UND NEUZEIT

BEDŘICHOV (okr. Šumperk)

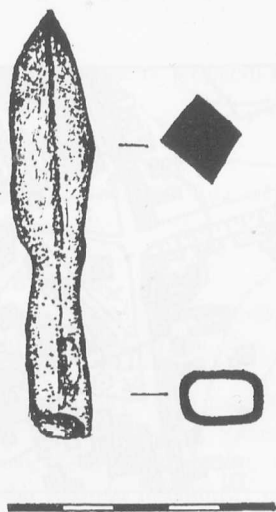
Zřícenina hradu Rabštejn. Středověk. Ojedinelý nález. Povrchový průzkum.

Dne 5. 7. 2003 byl během táborového výletu na zříceninu hradu Rabštejna nad obcí Bedřichov nad Oskavou nalezen soubor keramiky z druhé poloviny 15. století spolu s železným hrotem z kuše. Hrot kuše je dlouhý 80 mm. Váha činí 49 g (obr. 1). Povrch hrotu byl vystaven žáru. Nález byl učiněn ve svažitém terénu předhradí pod horní částí hradu.

Keramiky byla získána na hromadách vytěžené hlíny, které s velkou pravděpodobností pocházejí z nelegální výkopové činnosti.

Výše zmíněné nálezy v prostoru předhradí korespondují s jeho vznikem v roce 1464. Nález hrotu kuše může souviset s obsazením hradu oddíly krále Matyáše v roce 1483 (Plaček 1996, 295).

Zdeněk Schenk, FFMU Brno.

Obr. 1. Bedřichov nad Oskavou. Zřícenina hradu Rabštejn. Železný hrot kuše.
Bedřichov nad Oskavou. Ruine der Burg Rabštejn. Eiserne Pfeilspitze.

Literatura

Plaček, M. 1996: Hradky a zámky na Moravě a ve Slezsku, Praha.

Resumé

Bedřichov (Bez. Šumperk). „Burg Rabštejn“. Mittelalter. Einzelfunde. Terrainbegehung.

BRANKOVICE (okr. Vyškov)

Stavba průmyslové zóny v trati „Kyniska“. Středohradištní období. Sídliště. Záchraný výzkum.

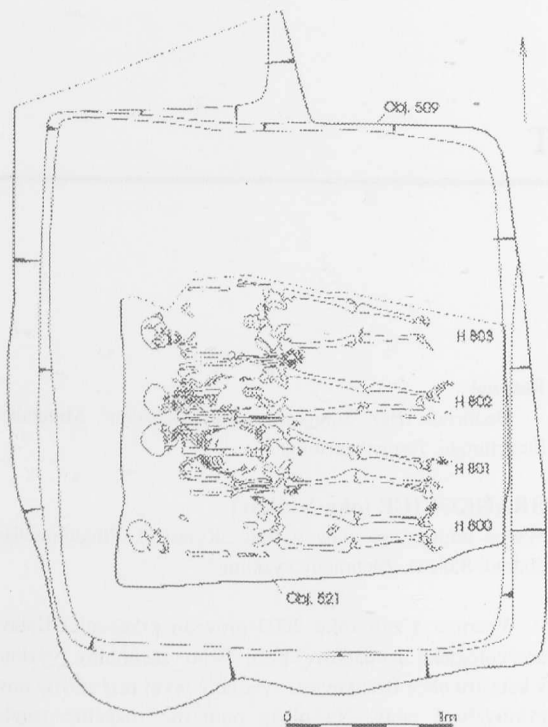
V srpnu a září roku 2003 provedli pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno záchraný výzkum v katastru obce Brankovice, vyvolaný první fází stavby nové průmyslové zóny. Na ploše poměrně rozsáhlé stavby západně od obce, mezi stávající silnicí I/50 Brno – Uherské Hradiště a železniční tratí Brno – Kyjov, byla zjištěna jediná výrazná koncentrace pravěkého osídlení. Ta se nachází v severozápadní části staveniště, na mírném jižním svahu o nadmořské výšce 244 až 256 m n. m., spadajícím do nivy Litavy. Tato říčka pravděpodobně původně obtékala přímo patu svahu ve vzdálenosti několik desítek metrů od lokality. V místě s největší zachycenou koncentrací pravěkého osídlení mírný svah patrně přecházel do nevýrazného návrší, situovaného bezprostředně nad nivou. Dnes je severní část tohoto návrší proříznuta silnicí I/50, při jejíž stavbě či rozšiřování musela být lokalita částečně zničena.

Celkem 28 zahloubených objektů tvoří pozůstatek polykulturního sídliště (viz kapitoly Neolit, Doba železná, Doba římská a stěhování národů), jehož nejvýraznější komponentu tvoří slovanské sídliště ze středohradištního období. Spolehlivě je do tohoto období datovatelné rozsáhlé nepravidelné soujámy, v jehož výplni byly vedle množství keramiky početně zastoupeny i úlomky železářské strusky. Podle nálezů nebo jen podle celkového kontextu sem můžeme dále zařadit skupinu pěti hlubokých zásobních jam, z nichž jedna byla po zániku primární funkce použita k deponování kompletních skeletů želvy a menšího přežvýkavce. Neobvyklá situace byla zachycena v případě obdélného objektu 509, do nějž byl uložen pohřeb čtyř robustních mužů, interpretovaný jako kolektivní hrob bojovníků nejspíše související se střety v období nájezdu Maďarů na Moravu v 10. století (obr. 2).

David Parma, ÚAPP Brno

Resumé

Brankovice (okr. Vyškov). Kyniska, die neugebaute Industriezone. Mittlere Burgwallzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 2. Brankovice. Průmyslová zóna, hromadný hrob ze středohradského období.

Brankovice. Industriezone, ein Massengrab aus der mittleren Burgwallzeit.

BOLERADICE (okr. Břeclav)

Kostel. Středověk a novověk. Záchranný výzkum.

Na základě iniciativy Jana Horáka a představitelů obce byla roku 2004 provedena dokumentace výkopových prací souvisejících s odvodněním kostela sv. Jana Křtitele v Boleradicích. Kostel, respektive obvodové zdivo kněžiště a lodi, se považoval za pozdněrománský z druhé poloviny 13. stol. a někdy se jeho počátky kladly dokonce až do stol. 12. V písemných pramenech je však doložen od počátku 14. stol. Kromě několika zazděných gotických kamenných prvků je zdivo dnešního kostela postaveno z cihel. Zdá se tedy, že nadzemní zdivo původního kostela bylo zbouráno a v 17. stol. zde byl postaven kostel nový. Zdivo objevené při archeologické dokumentaci nasvědčuje tomu, že starší kostel měl zhruba stejný půdorys jako dnešní kostel bez věže.

K vydláždění staršího kostela sloužily žluté a červené dlaždice, vytvářející ornament růže a orlice. Provedením jsou boleradickým exemplářům blízké dlaždice ze Strassburgu datované do první poloviny 14. stol. Nález těchto dlaždic je překvapivý a svědčí o vysoké úrovni stavební výbavy boleradického kostela, jehož počátky na základě současného stavu znalostí nemůžeme bezpečně položit hlouběji než na přelom 13. a 14. stol.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé

Boleradice (Bez. Břeclav). Kirche. Mittelalter und Neuzeit. Rettungsgrabung.

BRNO (k. ú. Líšeň, okr. Brno-město)

Nám. Karla IV. č.p. 12. Středověk. Sídlištní aktivita. Záchranný výzkum.

V závěru roku 2003 oznámila majitelka parcely paní Majtnerová Ústavu archeologické památkové péče Brno zahájení stavby obytného domu na náměstí Karla IV. v Líšni. Na profilech výkopů pro základové pásy byla patrná výplň zahloubeného objektu, výrazně se barevně odlišující od žlutého sprašového podloží. Pro nepříznivé klimatické podmínky byl po vzájemné dohodě záchranný archeologický výzkum odložen na jaro 2004.

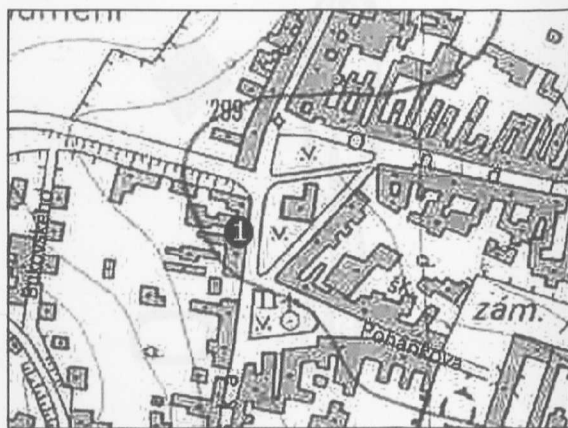
Dne 1. 4. 2004 byla vyhloubena sonda o rozměrech 2,0 x 1,5 m limitovaná již zabetonovanými základovými pásy. Sondou byla zachycena horní hrana zahloubeného objektu, mírně se svažující směrem ke dnu. Žádný z rozměrů objektu se zjistit nepodařilo, dna nebylo v hloubce 1,6 m dosaženo a na této úrovni byl výkop pro nastupující spodní vodu ukončen.

Sonda protala výplň zahloubené části obytného nebo hospodářského objektu, jehož funkci nebylo možné určit, mohlo se však jednat o tzv. zemnici, případně o sklep. Nalezené zlomky keramiky lze datovat do průběhu 13. století. I když obec Líšeň vznikla patrně již ve století předcházejícím, záchranným výzkumem bylo potvrzeno její předpokládané umístění v období, v němž je existence vsi potvrzena prvními písemnými zprávami.

Martin Geisler, ÚAPP Brno

Resumé

Brno (Kat. Líšeň, Bez. Brno-město). Karlovo IV. Platz 12. Mittelalter. Siedlung. Rettungsgrabung.

Obr. 3. Brno-Líšeň. 1 místo nálezů.
Brno-Líšeň. 1 Fundort.

BRNO (k. ú. Slatina, okr. Brno-město)

Přemyslovo nám. Novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

V samém závěru roku 2004 byl proveden záchranný archeologický výzkum při stavbě polyfunkčního domu FIBIZ. V již zcela výtěžených parcely byly začištěny a zdokumentovány profily celkem 25 zahloubených objektů. Na základě získané-